

Dosarul nr. 2ra-892/17

Instanța de fond: Judecătoria Centru mun. Chișinău – A. Gafton

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Panov, I Cimpoi, A. Minciuna

DECIZIE

24 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența
Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Iulia Sîrcu,
Mariana Pitic, Sveatoslav Moldovan,
Ion Druță, Maria Ghervas,

examinând chestiunea referitoare la admisibilitatea recursului, declarat de către Ruslan Dodon în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Ruslan Dodon împotriva lui Vladislav Besciotnîi, Tatiana Niculescu, intervenienții accesorii Asociația Coproprietarilor în Condominiu nr. 50/452 și Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic de Psihiatrie cu privire la înlăturarea obstacolelor în instalarea și folosirea spațiului locativ și evacuarea din bunul imobil fără acordarea altui spațiu locativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016,

CONSTATĂ :

La 14 mai 2015 avocatul Alexandru Bodrug în interesele lui Ruslan Dodon a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vladislav Besciotnîi, Tatiana Niculescu, intervenienții accesorii ACC nr. 50/452 și IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie cu privire la obligarea de a nu crea obstacole în instalarea și folosirea spațiului locativ amplasat în or. Codru, str. Costiujeni nr. 3/2, ap. 984 și evacuarea Tatianeii Niculescu din acest imobil fără acordarea altui spațiu locativ (f.d.4-5).

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că în baza procesului verbal al ședinței comitetului sindical al Spitalului de Psihiatrie al MS din 15 octombrie 1997 i-a fost acordat ca tânăr specialist loc-pat în căminul spitalului din str. Costiujeni 3/2 or. Codru și anume în odaia nr. 984. În aceiași odaie în anul 1992 ca tânăr specialist i-a fost repartizat pat-loc și lui Vladislav Besciotnîi. Ulterior prin ordinul nr.5 din 03 ianuarie 2000 a fost transferat la SA „Termocom” în conformitate cu art.33 alin.5) Codul Muncii. În anul 2000 a încheiat căsătoria cu Angela Negru, care activa ca asistent medical în Spitalul Clinic de Psihiatrie al MS RM și locuia în același cămin în odaia nr.866. Astfel în unele zile a săptămânii rămânea la soția sa, dar permanent locuia în odaia nr.984. Facturile pentru serviciile comunale pentru odaia nr. 984 au fost

achitate de el până în anul 2013. Prin hotărârea judecătorei Centru mun. Chișinău din 11 noiembrie 2013 căsătoria dintre el și Angela Dodon a fost desfăcută. La începutul anului 2014 de către părți a fost schimbat lacătul de la ușa odăii din litigiu, interzicându-i accesul în odaie. Mai mult ca atât, Vladislav Besciotnî după căsătoria cu copârâta Tatiana Niculescu locuiesc împreună în odaia nr. 984 până în prezent fără nici un ordin de repartizare, eliberat de la administrația IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie pe numele copârâtei.

Prin hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 09 iunie 2016 a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de către Ruslan Dodon, invocându-se prevederile art.109 din Codul cu privire la locuințe al RSSM Moldovenești (în vigoare la momentul transferării reclamantului) că odată cu transferul reclamantului la SA „Termocom” relațiile de muncă cu IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie s-au întrerupt, astfel a dus la pierderea dreptului la spațiul locativ acordat și la toate drepturile ce țin de odaia nr. 984. (f.d. 83, 85-87).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Ruslan Dodon a declarat apel, solicitând casarea hotărârii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 09 iunie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii integral (f.d. 88, 107-110).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016 s-a respins apelul declarat de Ruslan Dodon ca neîntemeiat, cu menținerea hotărârii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 09 iunie 2016 (f.d. 121, 122-124).

La 27 februarie 2017 Ruslan Dodon a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016, solicitând casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d. 129-137).

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat că instanțele de judecată au interpretat în mod eronat legea și în acest sens au aplicat eronat normele de drept material, arbitrar au apreciat probele.

La 02 mai 2017 Vladislav Besciotnî, Tatiana Niculescu și ACC nr.50/452 au depus referințe la cererea de recurs, solicitând declararea recursului inadmisibil (f.d.137-139,141).

În conformitate cu art. 434 alin. 1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 23 noiembrie 2016, expediată părților prin intermediul oficiului poștal la data de 05 ianuarie 2017, confirmare despre recepționarea acesteia de către recurenți la materialele dosarului lipsește (f.d.128).

În aceste circumstanțe recursul depus la data de 27 februarie 2017, se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 17 mai 2017 a considerat recursul admisibil.

În conformitate cu art. 441 CPC în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art.445 alin. 1, lit. c) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus de către Ruslan Dodon întemeiat și care urmează să fie admis din următoarele considerente.

Instanța de recurs a constatat, că Ruslan Dodon la data de 14 mai 2015 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Vladislav Besciotnîi, Tatiana Niculescu, intervenienții accesorii ACC nr. 50/452 și IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie cu privire la obligarea de a nu crea obstacole în instalarea și folosirea spațiului locativ amplasat în or. Codru, str. Costiujeni nr. 3/2, ap. 984 și evacuarea Tatianeii Niculescu din acest imobil fără acordarea altui spațiu locativ (f.d.4-5)

Instanțele au adoptat hotărârile sus citate.

Colegiul lărgit consideră prematură soluția dată de instanța de judecată în condițiile în care acestea nu s-au expus asupra pretenției lui Ruslan Dodon cu privire înlăturarea obstacolelor în instalarea și folosirea spațiului locativ create de către Vladislav Besciotnîi, Tatiana Niculescu.

Recurentul Ruslan Dodon în instanța de judecată și în instanța de apel a solicitat înlăturarea obstacolelor în instalarea și folosirea spațiului locativ amplasat în or. Codru, str. Costiujeni nr. 3/2, ap. 984, care i-a fost acordat în legătură cu relațiile de muncă și în care a înregistrat domiciliul, neavând alt spațiu locativ.

Instanța de recurs, verificând argumentele recurentului, reține,că în conformitate cu art. 122 Cod cu privire la locuințe nr. 2718-X din 03 iunie 1983 (abrogat la 29 noiembrie 2015 prin Legea R. Moldova nr.75 din 30 aprilie 2015) spațiul locativ din cămine li se acordă muncitorilor, slujbașilor, studenților, elevilor și altor cetățeni pentru timpul lucrului sau învățaturii conform unei hotărâri comune a administrației, comitetului sindical și comitetului comsomolist ale întreprinderii, instituției, organizației, respectându-se norma stabilită pentru cămine.

În temei legal și în baza procesului verbal al ședinței comitetului sindical al Spitalului de Psihiatrie al MS din 15 octombrie 1997 i-a fost acordat lui Ruslan Dodon ca tânăr specialist loc-pat în căminul spitalului din str. Costiujeni 3/2 or. Codru și anume în odaia nr. 984. Se mai atestă din materialele dosarului că la data de 03 ianuarie 2000 prin ordinul nr. 5c a Spitalului Clinic de Psihiatrie în legătură cu transmiterea cazangeriei de la balanța Spitalului Clinic de Psihiatrie la balanța SA „Termocom”, colaboratorii cazangeriei, inclusiv șeful adjunct Ruslan Dodon au fost transferații în cadrul SA „Termocom”(f.d.58).

Astfel, Ruslan Dodon nu a încetat relațiile de muncă cu Spitalul Clinic de

Psihiatrie fără motiv întemeiat. Mai mult ca atât „Spitalul Clinic de Psihiatrie nu a inițiat vre-o acțiune de evacuare a lui Ruslan Dodon din cămin sau vre-o acțiune de recunoașterea pierderii dreptului de folosință asupra spațiului locativ.

Instanțele au respins acțiunea în temeiul art. 109 al Codului cu privire la locuințe al RSSM Moldovenești (în vigoare la momentul transferării reclamantului) potrivit căruia muncitorii și slujbașii, care au întrerupt relațiile de muncă cu întreprinderea, instituția, organizația, precum și cetățenii, excluși din rândurile membrilor colhozului sau plecați din colhoz din proprie inițiativă, urmează să fie evacuați din locuințele de serviciu cu toate persoanele, care locuiesc împreună cu dânsii, fără a li se acorda o altă încăpere de locuit.

Instanțele din oficiu s-au pronunțat asupra dreptului de folosință al lui Ruslan Dodon asupra spațiului locativ, deși anterior prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău nr. 2-2727/13 din 23 decembrie 2013 (f.d.60-66), menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2a-1706/14 din 02 iulie 2014 a fost confirmat dreptul de folosință al lui Ruslan Dodon asupra spațiului locativ în odaia nr. 984 (f.d.41-44).

Judecătoria Centru mun. Chișinău la 23 decembrie 2013 examinând acțiunea lui Vladislav Besciotnîi cu privire la obligarea eliberării acordului și actelor privind privatizarea spațiului locativ litigios, a constatat că Vladislav Besciotnîi nu este singura persoană cu viză de reședință în odaia nr. 984 din str. Costiujeni 3/2, or. Codru mun. Chișinău, care ar putea pretinde la privatizare, ori cert s-a constatat că în această odaie are viza de reședință și Ruslan Dodon.

Potrivit art.94 al Codului cu privire la locuințe evacuarea din încăperea de locuit, ocupată în casa fondului obștesc și de stat de locuințe, se admite numai în temeiurile, stabilite prin lege, evacuarea se face pe cale judiciară.

Atât Codul cu privire la locuințe nr. 2718-X din 03 iunie 1983 (abrogat la 29 noiembrie 2015 prin Legea R. Moldova nr.75 din 30 aprilie 2015), cât și legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015 stabilesc garanția persoanei de a fi lipsită de spațiul locativ (recunoașterea cu dreptul pierdut sau evacuarea) numai prin hotărârea judecătorească în cadrul unui proces contradictoriu și nu de către instanță din oficiu.

Prin urmare, instanța de apel la examinarea cererii de apel urma să se expună dacă intimații Vladislav Besciotnîi, Tatiana Niculescu îi creează sau nu lui Ruslan Dodon obstacole în instalarea și folosirea spațiului locativ amplasat în or. Codru, str. Costiujeni nr. 3/2, ap. 984.

Atât în acțiunea civilă, cât și în cererea de apel Ruslan Dodon a solicitat înlăturarea obstacolelor în instalarea și folosirea spațiului locativ, prezentând în acest sens copia adevărului de la Registrul de Stat al populației, în care este menționat faptul că el are domiciliul în mun. Chișinău, str. Costiujeni 3, bl.3, ap.984. Reieșind din aceste considerente, instanța de apel urma să stabilească dacă lui Ruslan Dodon i-au fost create de către Vladislav Besciotnîi, Tatiana Niculescu obstacole în instalarea și folosirea spațiului locativ amplasat în or. Codru, str. Costiujeni nr. 3/2, ap. 984.

Totodată, Colegiul lărgit constată, că instanța de apel urma să se expună pe fiecare motiv în parte. În conformitate cu art. 130 CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală,

completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Conform jurisprudenței CEDO, instanțele de judecată, inclusiv instanțele de apel sunt obligate de a motiva hotărârile sale. În special, decizia instanței de apel trebuie să conțină circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei referitor la admiterea sau respingerea acțiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială și procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanței în caz de respingere a unor probe prezentate de participanți ș.a.

Instanța de recurs reamintește, că obligația de motivare a hotărârilor judecătorești își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri să prezinte judecătorului observațiile și argumentele sale (CEDO, hotărârea Werner c. Austria din 24.11.1997), combinat cu dreptul părților și că aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv (CEDO, hotărârea Van de Hurk c. Olanda din 19.04.1994), iar obligația de motivare a hotărârilor este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea drepturilor menționate anterior, piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

Curtea a statuat că măsura obligării la oferirea de motivări poate varia în funcție de natura deciziei. Astfel, era necesar să se țină cont de diversitatea solicitărilor pe care le poate face un reclamant în cadrul examinării cauzei, ca și de diferențele din Statele contractante în privința prevederilor legale, a reglementărilor obișnuite, a avizului juridic și a prezentării și redactării hotărârilor – cu alte cuvinte, a tuturor circumstanțelor cauzei.

În același timp, instanța de recurs menționează, că motivarea care stă la baza deciziei trebuie să trateze separat fiecare dintre problemele punctuale ridicate de fiecare parte, cu excepția situației în care mijlocul respectiv de apărare era de natură să influențeze definitiv soluționarea cauzei.

Instanța de recurs indică, că fiecare parte a procesului trebuie să aibă nu numai facultatea de a-și face cunoscute elementele, pe care se bazează pretențiile sale, dar și aceea de a lua cunoștință și de a discuta orice probă sau concluzie prezentată instanței de judecată (CEDO, hot. Lobo Machado vs. Portugalia din 20.02.1996; hot. Vermeulen vs. Belgis din 20.02.1996). Nu prezintă nici o relevanță dacă elementul susceptibil să conducă la o anumită decizie este adus în discuție de către părți sau sesizat din oficiu de către instanță, chiar și în această din urma situație, judecătorul fiind obligat să impună discutarea lui.

În contextul dat, Colegiul lărgit menționează că obligația instanței de apel este de a verifica legalitatea hotărârii în întregul ei, independent de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, în conformitate cu art. 373 alin. 4) Cod de procedură civilă, ținând cont de indicațiile instanței de recurs.

Potrivit art. 373 alin. 1, 2, 4 și 5 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. De asemenea, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel

de către participanții la proces. Concomitent, instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din data de 23 noiembrie 2016 și de a restitui prezenta pricină civilă la rejudicare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

La rejudicarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele indicate, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar, și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează relațiile civile, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În temeiul celor expuse, în baza art. 445 alin. 1, lit. c) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de către Ruslan Dodon.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016 în pricina civilă la acțiunea lui Ruslan Dodon împotriva lui Vladislav Besciotnîi, Tatiana Niculescu, intervenienții accesorii Asociația Coproprietarilor în Condominiu nr. 50/452 și Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic de Psihiatrie cu privire la înlăturarea obstacolelor în instalarea și folosirea spațiului locativ și evacuarea din bunul imobil fără acordarea altui spațiu locativ .

Se remite cauza la rejudicare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Sveatoslav Moldovan

Ion Druță

Mariana Pitic

Maria Ghervas